

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **J. Ł.** oskarżonego o czyn z art. 202 § 4a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 24 maja 2024 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Wadowicach

z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II K 858/22

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu
w Wadowicach do ponownego rozpoznania.

[PGW]

UZASADNIENIE

J. Ł. został oskarżony o to, że w okresie od 15 kwietnia 2020 r. do dnia 26 marca 2022 r. w S. woj. [...] na dyskach twardych o numerze seryjnym [...] oraz [...]

pochodzących z jednostek komputerowych pozostających w jego użytkowaniu, posiadał treści pornograficzne z udziałem małoletnich, tj. o przestępstwo z art. 202 § 4a k.k.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II K 858/22, Sąd Rejonowy w Wadowicach:

1. uznał oskarżonego J. Ł. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego występki z art. 202 § 4a k.k. i za to na mocy powołanego przepisu wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej w punkcie pierwszym wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu J. Ł. zawiesił na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;
3. na mocy art. 72 § 1 pkt 6a k.k. zobowiązał oskarżonego J. Ł. do poddania się terapii;
4. na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego J. Ł. do informowania Sądu o przebiegu okresu próby;
5. na mocy art. 202 § 5 k.k. w zw. z art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. Ł. przepadek dowodów rzeczowych w postaci laptopa M. seria [...] oraz laptopa T. S. [...] seria [...] opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] pod pozycjami 2 i 3.

Wyrok zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku żadna ze stron nie wywiodła środka odwoławczego i uprawomocnił się on w dniu 2 marca 2023 r.

Orzeczenie to zostało natomiast zaskarżone w całości kasacją wywiedzioną na niekorzyść oskarżonego przez Prokuratora Generalnego, który podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k.. polegającego na uwzględnieniu dołączonego do aktu oskarżenia, wadliwie sformułowanego wniosku prokuratora o skazanie J. Ł. bez przeprowadzenia rozprawy, za popełnienie przestępstwa z art. 202 § 4a k.k., mimo iż wniosek ten nie zawierał propozycji obligatoryjnego - z mocy art. 41 § 1a k.k. zdanie drugie (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., a po tej dacie - z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.) orzeczenia na czas określony albo dożywotnio środka karnego w

postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, co skutkowało wydaniem wyroku również z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą wskazanego wyżej przepisu prawa materialnego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wadowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Na wstępie należy wskazać, że sąd jest zobowiązany do dokonania kontroli poprawności wniosku złożonego w trybie art. 335 § 2 k.p.k., zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Wspomniana kontrola powinna obejmować między innymi kwestię zgodności propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego. Stwierdzenie niezgodności w tym obszarze, obliguje sąd albo do jej usunięcia w trybie określonym w art. 343 § 3 k.p.k. albo do rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 zd. 2 k.p.k.).

W przedmiotowej sprawie, co trafnie zauważył skarżący, sąd *meriti* nie przeprowadził w tym obszarze należytej kontroli. Świadczy o tym fakt, że organ ten zaaprobował wniosek złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k. pomimo tego, że nie zawarto w nim propozycji dotyczącej orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego z art. 41 § 1a k.k., którego orzeczenie było w tym przypadku obligatoryjne. Zgodnie wszak z art. 41 § 1a zd. 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2017 r. do 30.09.2023 r. (od 01.10.2023 r. kwestia ta została uregulowana w art. 41 § 1a pkt 2 k.k.), **sąd orzeka** [podkreślenie SN] zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Z treści przywołanego przepisu w sposób jednoznaczny wynika zatem, że w sytuacji skazania oskarżonego (i to niezależnie, na jaką karę) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, sąd zobligowany jest do orzeczenia

wskazanego w powołanym przepisie środka karnego. Przypomnieć przy tym należy, że zgodnie z utrwalonym w doktrynie i judykaturze poglądem, na co trafnie zwrócił uwagę autor kasacji, z perspektywy obowiązku orzeczenia ww. środka karnego irrelewantne jest, czy sprawca kiedykolwiek zajmował stanowisko (wykonywał zawód) lub prowadził działalność, których ów środek dotyczy (zob. A. Ziółkowska [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. III, red. V. Konarska-Wrzošek, Warszawa 2020, komentarz do art. 41, teza 11). Przeszkody w orzeczeniu tego środka nie kreuje również okoliczność, że oskarżonego skazano za przestępstwo z art. 202 § 4a k.k. W doktrynie trafnie podkreśla się bowiem, że pod pojęciem „przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego”, o którym mowa w art. 41 § 1a k.k. należy rozumieć przestępstwa zamieszczone w rozdziale XXV, w tym przestępstwo pornografii (art. 202 k.k.) – zob. W. Górowski, M. Szewczyk [w:] *Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52*, wyd. V, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, komentarz do art. 41, teza 16.

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Wadowicach do ponownego rozpoznania. W powyższym kontekście nadmienić wypada, że wniosek złożony w trybie art. 335 § 2 k.p.k., w stosunku do jednego oskarżonego i jednego czynu, jest niepodzielną całością i w konsekwencji brak konsensusu, choćby tylko co do jednego z jego elementów, uniemożliwia uwzględnienie tego wniosku. Powyższe oznacza również, że brak obligatoryjnego rozstrzygnięcia o środku karnym podważa cały wyrok wydany w oparciu o wniosek z art. 335 § 2 k.p.k. Nie można wszak np. wykluczyć, że oskarżony, w postępowaniu ponownym, nie wyrazi zgody na wydanie wyroku skazującego zgodnego ze zmienionym wnioskiem. Brak zgody na ów zmodyfikowany element zniweczy zaś całe porozumienie procesowe.

W postępowaniu ponownym sąd pierwszej instancji, pamiętając o ciążących na nim obowiązkach, tym razem prawidłowo skontroluje złożony wniosek i podejmie stosowne, adekwatne do sytuacji procesowej, działania zmierzające do wydania orzeczenia respektującego standard sprawiedliwości materialnej i proceduralnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Andrzej Stępka

Dariusz Kala

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

[ms]